

Praha 29. 7. 2010

41

Činnost praktických lékařů pro dospělé v roce 2009

Activity of general practitioners for adults in 2009

Souhrn

Primární péči o dospělou populaci zajišťovalo k 31. 12. 2009 v České republice 5 298 praktických lékařů pro dospělé (přepočtený počet na plné úvazky). Na 1 lékaře pro dospělé připadalo v republikovém průměru 1 615 registrovaných pacientů. Bylo provedeno 38,6 milionu ošetření-vyšetření, z toho preventivní prohlídky představovaly 5,5 %. Zajištění primární péči o dospělou populaci se dlouhodobě výrazně nemění, nepříznivě se však vyvíjí věkové složení praktických lékařů pro dospělé.

Summary

Primary care for adults in the Czech Republic as of 31. 12. 2009 was provided by 5 298 general practitioners for adults (in full time equivalent). Per 1 GP for adults there were on the average 1 615 registered patients. GPs for adults performed 38.6 examinations. Preventive examinations represent 5.5 % of the total number. Provision of primary care for adults does not change markedly in long terms, but the age structure of physicians evolves unfavourably.

Aktuální informace o činnosti praktických lékařů pro dospělé čerpá, pokud není uvedeno jinak, z údajů pravidelného ročního sběru dat v rámci Programu statistických zjišťování NZIS, konkrétně z ročního výkazu o činnosti zdravotnických zařízení pro obor praktický lékař pro dospělé. Tento výkaz vyplňuje každá ambulantní ordinace praktického lékaře pro dospělé, včetně ambulantních částí nemocnic, ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele. Návratnost výkazů činila ve sledovaném roce 93 %. Relativní ukazatele vztahující se k počtu lékařů byly přepočteny na průměrné roční přepočtené počty lékařů z ročního výkazu (tj. 4 916). Počet lékařů (v tabulce 1) byl převzat z Registru zdravotnických zařízení, věkové složení lékařů z Registru lékařů, zubních lékařů a farmaceutů.

K 31. 12. 2009 v České republice zajišťovalo primární péči o dospělou populaci, dle údajů Registru zdravotnických zařízení, celkem 5 298 praktických lékařů pro dospělé (přepočtený počet na plné úvazky, včetně smluvních pracovníků).

I nadále dochází ke stárnutí praktických lékařů pro dospělé. Jejich věkové složení (podle údajů z Registru lékařů, zubních lékařů a farmaceutů k 31. 12. 2008) bylo následující:

do 34 let	3,8 %
35–44 let	14,9 %
45–54 let	38,3 %
55–64 let	31,4 %
65 let a více	11,7 %

U praktických lékařů pro dospělé bylo registrováno 7,9 milionu osob. V průměru na 1 úvazek praktického lékaře pro dospělé připadlo 1 615 registrovaných pacientů. Nej hustší síť ordinací praktických lékařů pro dospělé (tj. nejnižší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře) je dlouhodobě v Hl. m. Praze a Olomouckém kraji (méně než 1 500 registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře). Naopak nejvyšší počet registrovaných pacientů na 1 úvazek lékaře (více než 1 700) vykázaly kraje Karlovarský, Středočeský, Ústecký, Pardubický a Vysočina. Rozdíl mezi maximální a minimální krajskou hodnotou tohoto ukazatele činil 320 osob.

Praktičtí lékaři pro dospělé provedli v uplynulém roce celkem 38,587 milionu vyšetření-ošetření. V porovnání s obdobím 2008/2007, kdy došlo k poklesu ošetření o 13 % (lze předpokládat, že v souvislosti se zavedením regulačních poplatků), byl pokles v roce 2009 oproti roku 2008 výrazně nižší. Došlo ke snížení o 1,9 milionu vyšetření (tj. o 4,6 %). V návštěvní službě bylo provedeno 2,6 % vyšetření, preventivní prohlídky dospělých představovaly v průměru 5,5 % z celkového počtu ošetření-vyšetření.

Na 1 registrovaného pacienta připadlo v průměru za rok 4,9 návštěv praktického lékaře (5,1 v roce 2008). Krajské hodnoty tohoto ukazatele se pohybovaly od 4,2 návštěv v Hl. m. Praha do 5,3 v krajích Jihomoravském a Zlínském.

Z registrovaných pacientů u praktických lékařů pro dospělé bylo dispenzarizováno (bez ohledu na to, zda je pro uvedenou diagnózu dispenzarizuje sám praktický lékař nebo lékař specialista) pro hypertenzní onemocnění 1,668 milionu pacientů, pro ischemické nemoci srdeční 786,7 tisíce, z toho pro infarkt myokardu 84,3 tisíce, a z důvodu cévních nemocí mozku 262,5 tisíce pacientů. Z důvodu obezity bylo dispenzarizováno 918,0 tisíce pacientů. Jako obézní pacienti jsou sledováni pacienti, jejichž index tělesné hmotnosti (BMI - kg/m²) je roven nebo větší 30.

Pro nově zjištěná onemocnění bylo v roce 2009 zařazeno do dispenzarizace 127,2 tisíce pacientů z důvodu hypertenzní nemoci, 52,6 tisíce pro ischemickou chorobu srdeční, 25,7 tisíce pro cévní nemoci mozku a 64,4 tisíce pro obezitu.

Závěr:

Zajištění primární péče o dospělé pacienty je v České republice dlouhodobě bez výraznějších změn, počet registrovaných pacientů na 1 praktického lékaře pro dospělé se pohybuje kolem 1 600 pacientů. V roce 2009 došlo k poklesu počtu ošetření-vyšetření o 4,6 %, počet návštěv na 1 registrovaného pacienta se snížil z 5,1 v roce 2008 na 4,9. Postupně „stárnoucí“ věková struktura praktických lékařů signalizuje problém pro budoucí zajištění primární péče. Ke konci roku 2008 tvořili praktičtí lékaři pro dospělé ve věku 55 a více let 43 %, z toho ve věku 65 let a více jich bylo 11,7 %.

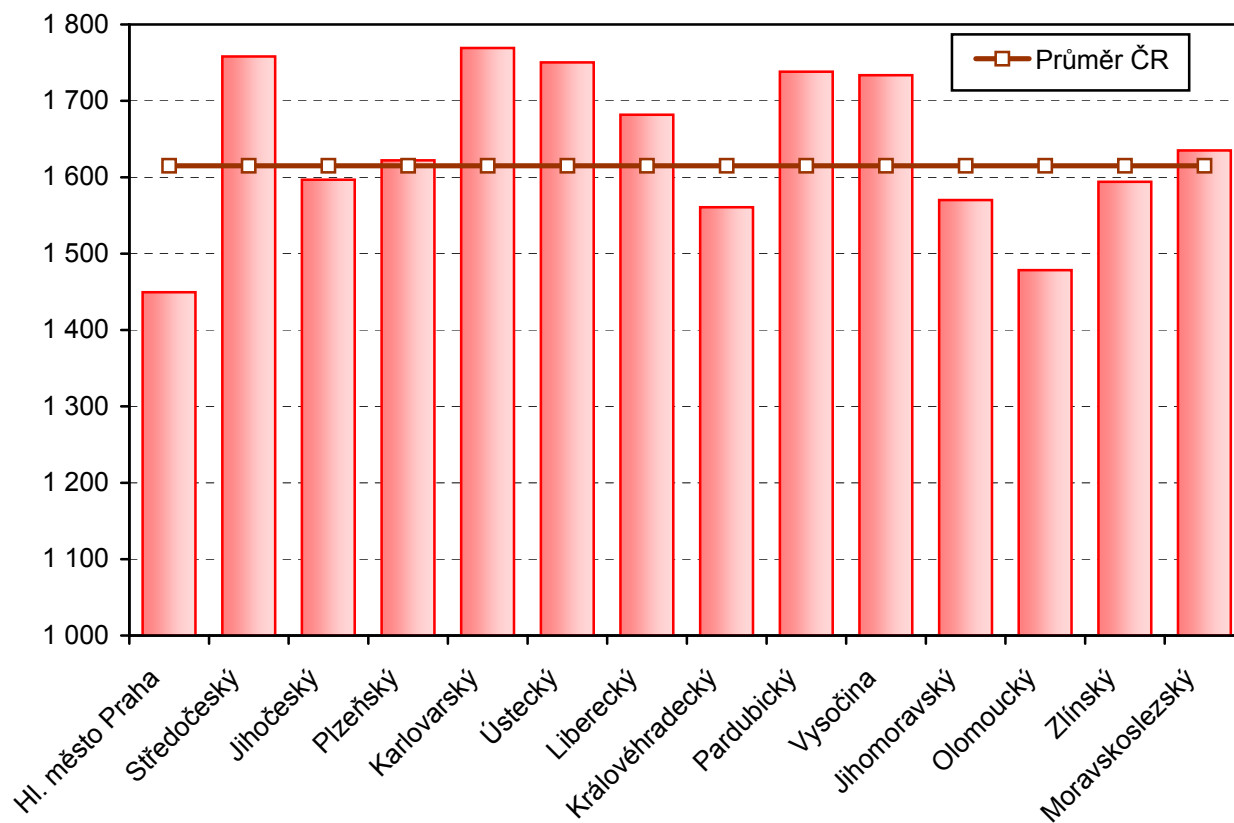
Vypracovala: Ing. Miloslava Chudobová

Tab. 1 Činnost praktických lékařů pro dospělé

Kraj / ČR	Lékaři (přepočtený počet) ¹⁾	Počet ošetření-vyšetření		Preventivní prohlídky v % z celkového počtu ošetření- vyšetření	Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře
		na 1 lékaře	na 1 registr. pacienta		
Hl. město Praha	743,76	6 023,9	4,2	6,3	1 449
Středočeský	519,35	8 403,7	4,8	5,3	1 758
Jihočeský	334,79	8 343,7	5,2	5,2	1 597
Plzeňský	288,33	7 597,1	4,7	5,3	1 622
Karlovarský	138,54	8 087,4	4,6	4,9	1 769
Ústecký	398,04	8 954,5	5,1	5,7	1 750
Liberecký	210,30	8 557,3	5,1	5,5	1 682
Královéhradecký	298,95	8 064,3	5,2	4,8	1 561
Pardubický	233,14	8 740,6	5,0	5,0	1 738
Vysočina	231,77	8 649,2	5,0	5,0	1 734
Jihomoravský	617,14	8 248,5	5,3	4,7	1 570
Olomoucký	359,76	7 316,4	4,9	6,8	1 478
Zlínský	302,82	8 456,0	5,3	5,3	1 594
Moravskoslezský	621,41	7 370,2	4,5	6,1	1 635
ČR	5 298,10	7 849,9	4,9	5,5	1 615

¹⁾ Zdroj dat: Registr zdravotnických zařízení

**Počet registrovaných pacientů
na 1 praktického lékaře pro dospělé v roce 2009**

Tab. 2 Dispenzarizovaní pacienti evidovaní u praktického lékaře pro dospělé *)

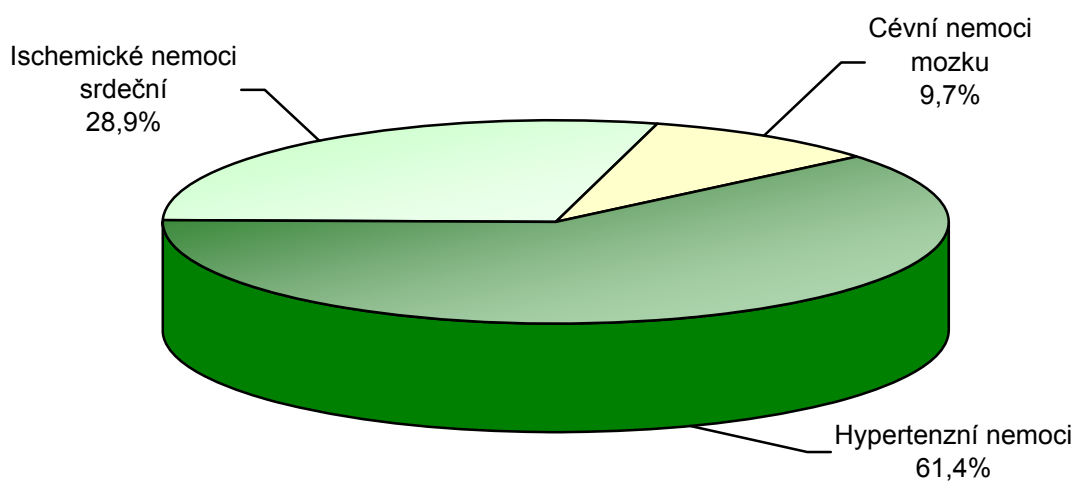
Území	Dispenzarizovaní pacienti na 1 000 registrovaných pacientů pro vybrané diagnózy				
	obezita	hypertenzní nemoci	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku
			celkem	z toho infarkt myokardu	
		(I10–I15)	(I20–I25)	(I21–I22)	(I60–I69)
Hl. město Praha	120,7	212,4	108,8	10,1	40,4
Středočeský	112,1	208,0	100,9	11,0	31,7
Jihočeský	134,2	216,0	99,4	11,4	30,7
Plzeňský	95,4	211,9	90,5	10,6	28,8
Karlovarský	90,6	187,0	83,7	9,3	20,8
Ústecký	138,0	201,8	95,8	10,9	37,6
Liberecký	124,7	214,0	106,4	15,0	31,6
Královéhradecký	128,4	216,6	90,6	9,5	24,8
Pardubický	127,7	226,0	89,6	9,8	26,5
Vysočina	103,1	202,6	102,2	9,9	31,6
Jihomoravský	106,2	203,3	94,5	9,7	35,7
Olomoucký	101,3	201,5	90,2	9,2	31,0
Zlínský	133,2	222,7	113,9	11,3	40,5
Moravskoslezský	102,9	213,8	102,7	11,5	32,0
ČR	115,7	210,2	99,1	10,6	33,1

Tab. 3 Procento dispenzarizovaných pacientů pro nově zjištěná onemocnění z celkového počtu dispenzarizovaných *)

Území	Dispenzarizovaní pacienti pro nově zjištěná onemocnění v procentech z celkového počtu dispenzarizovaných				
	obezita	hypertenzní nemoci	ischemické nemoci srdeční		cévní nemoci mozku
			celkem	z toho infarkt myokardu	
Hl. město Praha	6,9	8,5	6,8	16,8	8,2
Středočeský	6,2	7,8	6,8	15,4	9,8
Jihočeský	7,3	8,1	7,4	19,3	11,1
Plzeňský	7,9	8,1	6,9	17,2	10,6
Karlovarský	8,0	6,2	7,2	19,7	9,0
Ústecký	7,1	6,6	6,4	17,8	7,6
Liberecký	9,7	8,0	6,6	15,3	10,1
Královéhradecký	6,6	7,5	7,1	13,8	10,0
Pardubický	5,4	6,9	6,4	16,8	10,6
Vysočina	6,5	7,2	6,1	18,9	10,4
Jihomoravský	6,9	7,4	6,4	19,0	10,2
Olomoucký	7,3	7,1	7,0	17,8	10,5
Zlínský	6,3	6,6	5,8	19,4	10,1
Moravskoslezský	7,7	8,4	6,8	17,7	11,3
ČR	7,0	7,6	6,7	17,4	9,8

*) Uvedeni všichni pacienti z registrovaných pacientů u praktického lékaře pro dospělé, kteří jsou pro vybrané diagnózy dispenzarizováni, bez ohledu na to, zda je pro uvedenou diagnózu dispenzarizuje sám praktický lékař nebo jsou v dispenzarizaci odborného lékaře

Struktura dispenzarizovaných pro vybrané nemoci oběhové soustavy podle kartoték PL pro dospělé

Dispenzarizovaní pro vybrané nemoci oběhové soustavy na 1 000 registrovaných pacientů podle kartoték PL pro dospělé

